

# Συμβιβαστικός προϋπολογισμός σε δύσκολη συγκυρία

Το 2010 αναμένεται να είναι το πρώτο έτος απόκλισης, αντί για σύγκλισης, του βιοτικού μας επιπέδου από το επίπεδο της Ε.Ε.-15, αφού η ύφεση θα συνεχίζεται στην Ελλάδα, ενώ μια ελαφρά ανάκαμψη θα χαρακτηρίζει την υπόλοιπη ευρωπαϊκή οικονομία. Η νέα κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει κάτι για να αντιστρέψει τη βραχυπρόθεσμη αυτή πορεία, αφού η σημερινή δημοσιονομική πολιτική επηρεάζει την οικονομία με υστέρηση. Το μεγάλο στοίχημα σήμερα είναι αν η Ελλάδα μπορεί από το 2011 και κατόπιν να ανακάμψει. Το σχέδιο προϋπολογισμού του



Του  
**ΓΚΙΚΑ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗ**  
Καθηγητή Χρηματοοικονομικής Πανεπιστημίου Πειραιώς

2010 προσπαθεί να συμβιβάσει την ανάγκη για μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική εξυγίανση με την ανάγκη επανόδου σε θετικούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης. Αν, προσπαθώντας να κατευναστεί πολιτικά ο θυμός των Βρυξελλών για τα πεπραγμένα του παρελθόντος, το βάρος εδίδετο αποκλειστικά και μόνο στον πρώτο στόχο της δημοσιονομικής εξυγίανσης, τότε η οικονομία θα έπεφτε σε ακόμη μεγαλύτερη ύφεση. Αυτή η ύφεση θα είχε δύο αρνητικά αποτελέσματα: Πρώτον, θα δυσκόλευε ακόμη περισσότερο μια οποιαδήποτε μελλοντική ανάκαμψη, α-

φού θα επιδρούσε αρνητικά και περισσότερο μόνιμα στις προσδοκίες και θα μετέτρεπε τη σημερινή ύφεση σε στασιμότητα διαρκείας. Δεύτερον, θα δυσκόλευε ακόμη και τον στόχο της ίδιας της δημοσιονομικής εξυγίανσης, αφού μεγαλύτερη ύφεση σημαίνει ακόμη λιγότερα φορολογικά έσοδα, μεγαλύτερη φοροδιαφυγή και αυτόματα μεγαλύτερες δαπάνες του κράτους. Συνεπώς, ο στόχος για δημοσιονομικό έλλειμμα το 2010 που να είναι μεν μικρότερο από το αντίστοιχο του 2009 αλλά όχι πολύ μικρό, ούτε βέβαια κάτω από το ευρωπαϊκό όριο του 3%, ευθυγραμμίζεται με τη λογική της αναγκαίας στήριξης της οικονομίας. Στη σημερινή αρνητική συγκυρία, αυτοί που έχουν υψηλή ροπή προς κατανάλωση, κυρίως οι χαμηλές ει-

σοδηματικές τάξεις, είναι σωστό να έχουν το αναγκαίο εισόδημα ώστε να μπορούν να αγοράζουν προϊόντα και υπηρεσίες ελληνικής προέλευσης.

## Δεν αρκεί η αύξηση φόρων

Θετικό σημείο του προϋπολογισμού είναι το γεγονός ότι από το 2010 αρχίζει μια προσπάθεια μείωσης των συνολικών δαπανών με ταυτόχρονη αύξηση των δημοσίων επενδύσεων, κάτι που σηματοδοτεί τη σοβαρότητα τόσο του δημοσιονομικού όσο και του αναπτυξιακού στόχου. Υπενθυμίζεται ότι στο παρελθόν τα ελλείμματα είχαν μειωθεί, αυξάνοντας μόνον τα έσοδα του κράτους. Πληθώρα όμως επιστημονικών μελετών έχουν δείξει ότι για να

υπάρξει διαρθρωτική μείωση των ελλειμμάτων πρέπει να περιοριστούν και οι δαπάνες, δεν αρκεί από μόνη της η αύξηση των φορολογικών εσόδων.

## Καλύτερη εικόνα τον Ιανουάριο

Τον Ιανουάριο, όταν υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το τριετές πρόγραμμα για την ανάπτυξη και τη σταθερότητα, θα έχουμε καλύτερη εικόνα της μεσοπρόθεσμης οικονομικής πολιτικής. Τότε θα ξεκαθαριστεί και ο στόχος του χρέους, το οποίο με τους σημερινούς μηδενικούς ρυθμούς ανάπτυξης και τη νευρικότητα στις χρηματοοικονομικές αγορές αποτελεί τη δαμόκλειο σπάθη της ελληνικής οικονομίας.